

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1994-1995

3 MAART 1995

VOORSTEL VAN DECREET

– van de heer D. Van der Maelen c.s. –

houdende regeling van het recht op de korte berichtgeving
door de door de Vlaamse regering erkende omroeporganisaties

ADVIES

van de Raad van State

RAAD VAN STATE

L. 24.04118:

Brussel, 2 maart 1995

Mijnheer de Voorzitter,

In antwoord op Uw brief van 11 januari 1995, heb ik de eer U hierbij een uitgifte te zenden van het advies van de Raad van State over een voorstel van decreet houdende regeling van het recht op de korte berichtgeving door de door de Vlaamse regering erkende omroeporganisaties.

Met bijzondere hoogachting.

De Eerste Voorzitter,

P. TAPIÈ

De heer Voorzitter van de Vlaamse Raad

zie:

633 (1994-1995)

– Nr. 1 : Voorstel van decreet

KONINKRIJK **BELGIE.**

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, achtste kamer, op 12 januari 1995 door de Voorzitter van de Vlaamse Raad verzocht hem van advies te dienen over een voorstel van decreet "houdende regeling van het recht op de korte berichtgeving door de door de Vlaamse regering erkende omroeporganisaties*" (St. Vl. R., 633 (1994-1995) - Nr. 1) en op 14 februari 1995 om mededeling van dat advies verzocht binnen een termijn van ten hooaste drie dagen, heeft op 17 februari 1995 het volgend advies gegeven :

Gelet op de termijn welke hem voor het geven van zijn advies wordt toegemeten, dient de Raad van State zich te bepalen tot het maken van de volgende opmerkingen in verband met de bevoegdheid van de Vlaamse Raad.

*
* *

STREKKING VAN HET VOORSTEL.

Blijkens de toelichting strekt het voorstel van decreet ertoe de omroepgebonden aspecten te regelen van het recht op korte berichtgeving door de door de Vlaamse regering erkende omroeporganisaties (1). Aldus sluit het voorstel van decreet aan bij een voorstel van wet, eveneens ingediend **door de** heer Van der Maelen c.s., "betreffende het recht van vrije informatiegaring en de uitzending van korte berichtgeving" (Parl. St., Kamer, 1994-95, nr. 1657/1). Terwijl het wetsvoorstel geen aangelegenheden beoogt te regelen die rechtstreeks betrekking hebben op de omroep, beoogt het voorstel van decreet zich juist tot zulke aangelegenheden te beperken.

Het voorstel van decreet strekt er in de eerste plaats toe de duur te bepalen van de korte berichtgeving

(1) De indieners van het voorstel beogen allicht, wat de onder toepassing van de Vlaamse decreten vallende omroeporganisaties betreft, niet enkel de door de Vlaamse regering "erkende omroeporganisaties@", doch ook de omroep **"van** de Vlaamse Gemeenschap" (BRTN).

waartoe een erkende omroeporganisatie die geen exclusiviteitscontract heeft gesloten of die niet als eerste een nieuwsfeit uitzendt ("secundaire **omroeporganisatie**"), gerechtigd wordt. Die duur wordt strikt beperkt tot de tijd die nodig is, met een maximum van drie minuten (artikel 3).

Het voorstel houdt voorts de erkenning in van het recht van de secundaire omroeporganisatie om vrij beelden te kiezen uit de opnames of het beeldsignaal van de exclusiviteitshouder of de omroeporganisatie die als eerste een nieuwsfeit uitzendt (artikel 4).

Het voorstel beoogt ook het ogenblik te regelen waarop de secundaire omroeporganisatie een korte berichtgeving mag uitzenden, en de voorwaarden te bepalen waarin een reeds uitgezonden berichttheruitgezondenmag worden (artikel 5).

Ten **slotte** voorziet het voorstel in de mogelijkheid om de bepalingen ervan op te nemen in de gecoördineerde decreten betreffende de radio-omroep en de televisie (artikel 6).

BEVOEGDHEID VAN DE VLAAMSE RAAD.

1. In twee recente adviezen, gegeven over twee voorstellen van wet, waaronder het hiervoor genoemde voorstel van de heer Van der Maelen, heeft de Raad van State, afdeling wetgeving, geoordeeld dat een regeling die een recht op vrije nieuwsgaring invoert, op verscheidene

manieren aanknopingspunten kan vertonen met aangelegenheden die tot de bevoegdheid van de federale wetgever behoren (1). De Raad wees meer bepaald op aanknopingspunten met het recht op vrije meningsuiting, de contractuele vrijheid en de vrijheid van handel en nijverheid, en het auteursrecht.

Uit het bestaan van die aanknopingspunten leidde de Raad van State af dat de federale wetgever bevoegd is om een regeling in verband met het recht op vrije nieuwsgaring in te voeren.

In dezelfde adviezen merkte de Raad echter ook op dat de bevoegdheid van de federale wetgever niet onbeperkt is. De wetgever dient immers rekening te houden met de bevoegdheid van de Gemeenschappen inzake radio-omroep en televisie (artikel 127, § 1, 1°, van de Grondwet en artikel 4, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen).

2. Het thans voor advies voorgelegde voorstel van decreet doet de vraag rijzen naar de bevoegdheid van de Gemeenschappen om het recht op vrije nieuwsgaring te regelen op het specifieke domein van radio-omroep en televisie.

(1) Advies L. 24.043/VR van 20 januari 1995 over het wetsvoorstel van de heren Denys en Dewael tot regeling van de vrije nieuwsgaring, Parl. St., Kamer, 1994-95, nr. 1635/2; advies L. 24.044/VR van 20 januari 1995 over het wetsvoorstel van de heer Van der Maelen betreffende het recht van vrije informatiegaring en de uitzending van korte berichtgeving, Parl. St., Kamer, 1994-95, nr. 1657/3.

Doordat het recht op vrije nieuwsgaring, zoals gezegd, aanknopingspunten vertoont met aangelegenheden die tot de bevoegdheid van de federale wetgever behoren, kan er niet van uitgegaan worden dat de Gemeenschappen in beginsel bevoegd zijn om ter zake op te treden, zelfs niet als hun optreden beperkt zou zijn tot het specifieke domein van radio-omroep en televisie. Dit betekent evenwel nog niet dat de Gemeenschappen op dat domein helemaal niet kunnen optreden. Artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 bepaalt immers dat de decreten rechtsbepalingen kunnen bevatten in aangelegenheden waarvoor de Raden niet bevoegd zijn, "voor zover die bepalingen noodzakelijk zijn voor de uitoefening van hun bevoegdheid".

Zoals uit de rechtspraak van o.m. het Arbitragehof blijkt, is een beroep op voornoemd artikel 10 slechts toelaatbaar onder de tweevoudige voorwaarde dat de aan de federale wetgever voorbehouden aangelegenheid zich tot een gedifferentieerde regeling leent en dat de weerslag op de voorbehouden aangelegenheid slechts marginaal is (1).

Er kan moeilijk aan getwijfeld worden dat het recht op vrije nieuwsgaring zich tot differentiatie leent. Het is immers denkbaar dat dit niet erkend zou worden in hoofde van de schrijvende pers, doch wel in hoofde van de radio en de televisie. In dat geval zou een verdere differentiatie denkbaar zijn, naargelang van de persoon of de organisatie op wie de verplichting tot eerbiediging van dat recht zou

(1) Arresten van het Arbitragehof van 19 december 1991, nr. 40/91; 23 april 1992, nr. 32/92; 21 januari 1993, nr. 4/93.

rusten. Aldus zou er, per Gemeenschap, een verschillende regeling kunnen zijn.

Het antwoord op de vraag of de weerslag van een bij decreet vastgestelde regeling op de aan de federale wetgever voorbehouden materie slechts marginaal zou zijn, hangt mede af van het al dan niet bestaan van een federale regeling ter zake.

Indien een federale wet het recht op vrije nieuwsgaring geregeld zou hebben, zouden de Gemeenschappen, specifiek wat de radio-omroep en de televisie betreft, in elk geval regels kunnen vaststellen die in de lijn liggen van de door de federale wetgever vastgestelde (minimum-)bepalingen, of die deze bepalingen zouden preciseren. Of zij ook regels zouden mogen vaststellen die afwijken van de federale regels, zou dan bekeken moeten worden in het licht van het effect op die concrete federale regels (1).

Zolang de federale wetgever nog geen regeling getroffen heeft in verband met het recht op vrije nieuwsgaring, kunnen de Gemeenschappen dat terrein betreden, in zoverre zij zich beperken tot een regeling voor de radio-omroep en de televisie. De weerslag van zulke specifieke regeling kan immers marginaal geacht worden ten aanzien van de aan de federale wetgever voorbehouden aangelegenheden, in

(1) Raadpleeg advies L. 24.043/VR van 20 januari 1995, geciteerd, Parl. St., Kamer, 1994-95, nr. 1635/2, p. 8, voetnoot 2; advies L. 24.044/VR van 20 januari 1995, geciteerd, Parl. St., Kamer, 1994-95, nr. 1657/3 p. 9, voetnoot 2.

dit geval het recht op vrije meningsuiting, de contractuele vrijheid en de vrijheid van handel en nijverheid, en het auteursrecht.

3. Op dit ogenblik is er geen federale regeling in verband met het recht op vrije nieuwsgaring. De Vlaamse Raad is dan ook bevoegd om een regeling als die van het onderzochte voorstel aan te nemen.

Om op zichzelf te kunnen bestaan, zou'die regeling zelfs nog aangevuld moeten worden met een bepaling (in te voegen tussen de artikelen 2 en 3) die het beginsel zelf van het recht op vrije informatiegaring en uitzending van korte berichten over evenementen of nieuwsfeiten invoert, althans op het domein van de radio-omroep en de televisie.

Indien de decreetgeverthans een decretale regeling zou uitwerken, zou hij zich evenwel te gepasten tijde ervan moeten vergewissen dat de aldus aangenomen bijzondere bepalingen bestaanbaar zijn met de algemene bepalingen die de federale wetgever zou komen vast te stellen (1).

In dat licht bekeken lijkt het opportuun, en in overeenstemming met de federale loyauteit, dat de Vlaamse Raad ten minste gedurende een redelijke termijn de uitkomst

(1) Vergelijk advies L. 20.347/A.V. van 10 december 1990 over een ontwerp van ordonnantie inzake de toegang tot 'informatie met betrekking tot het milieu' in het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest, Parl. St., Br.H.R., 1990-91, nr. A-128/1, p. 21.

van de op federaal vlak genomen initiatieven zou afwachten.
Na afronding van de goedkeuringsprocedure op federaal vlak
zou de Vlaamse Raad de federale regeling dan, indien nodig, '
. kunnen aanvullen .

De kamer was samengesteld uit

de Heren	:	W. DEROOVER,	kamervoorzitter,
		D. VERBIEST,	staatsraden,
		P. LEMMENS,	
Mevrouw	:	F. LIEVENS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. G. VAN HAEGENDOREN, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de H. J. CLEMENT, adjunct-referendaris.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

F. LIEVENS.

W. DEROOVER.